

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
W BYTOMIU NA 2021 ROK**

Spis treści

Rozdział 1. Wprowadzenie	4
Rozdział 2. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok	6
Rozdział 3. Cele operacyjne, kierunki oraz działania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok	7
Rozdział 4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	12
Rozdział 5. Monitorowanie i ewaluacja realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok.....	13
Rozdział 6. Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok.....	13
Rozdział 7. Zakończenie.....	13
Spis tabel.....	14

Rozdział 1. Wprowadzenie

W celu realizacji w 2021 roku zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (art. 4' ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) opracowano Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok, zwany dalej „Programem”. Program określa zadania w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu. Zakres przedmiotowy Programu wynika z przepisów cyt. wyżej ustawy oraz ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym.

Program ze względu na ogólnoswiatową pandemię, która nie oszczędziła również Polski, w swych założeniach zakłada kontynuację dotychczasowych działań. Ograniczenia mogą wynikać z niemożności podjęcia zadań wymagających kontaktu bezpośredniego. Istotną część prezentowanego Programu stanowią działania dotyczące przemocy w rodzinie. Obecna sytuacja epidemiczna wyraźnie zwiększyła zapotrzebowanie na pomoc dla członków rodzin z problemem przemocy w rodzinie. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Znaczna część bezpośrednich form pomocy została zawieszona, dlatego też należy, przynajmniej w części placówek prowadzić pracę zdalną.

Problemy będące konsekwencją picia alkoholu oraz stosowania środków uzależniających stanowią obecnie jedną z priorytetowych kwestii społecznych. Zjawiska te mają bowiem istotny wpływ na ogólny stan zdrowia Polaków, poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również kształtowanie się relacji i stosunków interpersonalnych w środowisku rodzinnym.

Alkoholizm i narkomania to choroby społeczne, których konsekwencje dotyczą osoby uzależnione i ich najbliższe otoczenie społeczne. Uzależnienie, zarówno od alkoholu, jak i od innych środków psychoaktywnych, prowadzi do degradacji życia psychicznego, moralnego oraz społecznego. Nie można uniknąć szkód powstających w wyniku zażywania wymienionych substancji, ale można podejmować działania, celem zmniejszenia ich rozmiarów i dotkliwości.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz rozwiązywania problemów uzależnień, jest kontynuacją wielu działań profilaktyczno – terapeutycznych inicjowanych w poprzednich latach, a jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego i zintegrowanego systemu działań profilaktycznych i naprawczych w gminie.

Istotą Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom, których patomechanizm jest podobny, niezależnie od czynników, które to uzależnienie wywołują, a charakter podejmowanych zadań w zakresie profilaktyki jest wspólny dla wszystkich uzależnień. Stanowi on katalog działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów z obszaru uzależnień, w tym także behawioralnych, będąc jednocześnie częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Podkreślić należy, iż głównym założeniem Programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych, będących skutkiem nadużywania alkoholu i innych środków odurzających przez podejmowanie różnorodnych działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wzrost społecznej świadomości w tym zakresie, integrację społeczną osób uzależnionych oraz podtrzymywanie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu.

Wyniki z dotychczas prowadzonych badań oraz zapotrzebowanie środowisk szkolnych potwierdzają potrzebę kontynuacji wszystkich prowadzonych do tej pory w Bytomiu programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych dla młodzieży oraz specjalistycznych szkoleń dla nauczycieli.

Niepokojące sygnały o ponownie zwiększającej tendencji do sięgania po alkohol coraz to młodszej populacji wyraźnie wskazują, że niezbędne jest także kontynuowanie szkoleń dla sprzedawców alkoholu w celu przedstawienia im obowiązujących zasad postępowania przy jego sprzedaży.

Istotną kwestią jest realizacja przez gminę zadania w zakresie udzielania rodzinom z problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej i prawnej, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przed przemocą.

Utrzymywanie się długiego okresu pozostawania bez pracy stanowi jeden z głównych czynników ryzyka nasilenia się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego, co w konsekwencji może prowadzić do zachowań agresywnych i przemocy w rodzinie. Osłabienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny w sposób szczególny naraża dzieci na destrukcyjne formy aktywności, związane m. in. ze spożywaniem alkoholu.

Z uwagi na fakt, iż prace nad Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok rozpoczęły się w miesiącu październiku 2020 r., do jego opracowania posłużyły dane za rok 2019.

Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Miejską w Bytomiu wynosi 700, w tym: 400 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), 300 punktów to limit sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokalne gastronomiczne).

W 2019 roku na terenie gminy funkcjonowało 439 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, z czego 312 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 127 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokalne gastronomiczne). Przedsiębiorcom wydano 19 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w 2019 r. (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych), wyniosła 167.284.381,24 zł, z czego wartość sprzedaży alkoholu do 4,5% (oraz piwa) wyniosła 79.697.790,91 zł, alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) wyniosła 16.628.866,81 zł oraz alkoholu powyżej 18% - 70.957.723,52 zł.

W 2019 r. doprowadzono do wytrzeźwienia do bytomskiej Izby Wytrzeźwień 3 579 mieszkańców z terenu miasta Bytomia.

Na terenie gminy w placówkach oświatowych i innych działały miejsca pomocy dzieciom z rodzin z problemem m.in. alkoholowym w formie specjalistycznej (z programem socjoterapeutycznym), opiekuńczej (z programem wychowawczym) oraz w formie podwórkowej – 17 placówek obejmujących opieką ogółem 655 uczniów.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2019 r. na terenie gminy Bytom działały punkty konsultacyjne udzielające porad, hostel dla ofiar przemocy w rodzinie, ośrodek interwencji kryzysowej, grupy wsparcia i terapeutyczne oraz grupy robocze. Realizowano program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, adresowany do osób stosujących przemoc.

W Centrum Integracji Społecznej w Bytomiu prowadzone były działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W 2019 r. dla 182 uczestników realizowano zajęcia reintegracji zawodowej i społecznej, z czego 71 uczestników zakończyło realizację indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego.

Ponadto na terenie gminy prowadzono Klub Integracji Społecznej dla 149 osób.

Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu w 2019 r. przeprowadzili 154 rozmowy z osobami uzależnionymi od alkoholu i 97 rozmów z członkami ich rodzin. Komisja w 381 przypadkach podjęła czynności zmierzające do orzeczenia

o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień. Każda z tych czynności zakończyła się wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Członkowie komisji kontaktowali się z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, w tym: z 40 osobami doznającymi przemocy w rodzinie oraz 7 osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

Przeprowadzono 12 kontroli przestrzegania przez przedsiębiorców zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży na terenie Bytomia.

Rozdział 2. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok

Wiodącą jednostką realizującą oraz koordynującą Program jest Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu z siedzibą przy ul. Tarnogórskiej 3, którego działalność finansowana jest przede wszystkim ze środków uzyskiwanych z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Mając na uwadze wielopłaszczyznowe oddziaływanie problemów uzależnień, w działaniach związanych z realizacją poszczególnych celów, na zasadzie partnerskiej mogą uczestniczyć w nim podmioty, których działalność statutowa obejmuje zadania należące do sfery zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, działalności charytatywnej, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, kultury fizycznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego lub przeciwdziałania patologiom społecznym, promocji i organizacji wolontariatu, a także samorządy zawodów medycznych, rodziny osób uzależnionych oraz grupy samopomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin.

W celu jak najlepszej realizacji działań z obszaru przeciwdziałania alkoholizmowi, miasto Bytom może zlecać również realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Organizacje te realizują zadania z obszaru profilaktyki skierowanej do różnych grup społecznych w zakresie leczenia, rehabilitacji, ograniczania szkód oraz postrehabilitacji i pomocy społecznej, na podstawie umów.

Partnerami realizującymi Program są m.in.:

1. Urząd Miejski w Bytomiu (UM):
 - 1) Wydział Polityki Społecznej;
 - 2) Wydział Edukacji;
 - 3) Wydział Zarządzania Kryzysowego.
2. Miejskie jednostki organizacyjne, w szczególności:
 - 1) Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (CPU), będące jednocześnie Koordynatorem Programu;
 - 2) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna (PPP);
 - 3) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR);
 - 4) Centrum Integracji Społecznej (CIS);
 - 5) placówki oświatowe (szkoły) (S);
 - 6) placówki oświatowo-wychowawcze (POŚW);
 - 7) placówki opiekuńczo-wychowawcze (POW);
 - 8) specjalne ośrodki wychowawcze (SOW)
 - 9) domy pomocy społecznej (DPS);
 - 10) Straż Miejska (SM).
3. Bytomskie Centrum Kultury – miejska instytucja kultury (BCK).
4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA).
5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZI).
6. Podmioty lecznicze świadczące usługi w zakresie terapii uzależnień.
7. Komenda Miejska Policji.

8. Sanepid.

9. Organizacje pozarządowe (głównie stowarzyszenia abstynenckie) i instytucje kościelne, mające w swoich statutach zapisy, uprawniające do działań zawartych w Programie.

10. Inne podmioty, mające w swych statutach zapisy umożliwiające wykonywanie zadań zawartych w Programie, a nie wymienione w powyższym katalogu.

Partnerzy Programu wymienieni w punktach od 1 do 5 realizują zadania zgodnie ze swoimi celami statutowymi. Natomiast partnerzy wymienieni w punktach od 6 do 10 będą zapraszani do współpracy na zasadzie pełnej dobrowolności.

Rozdział 3. Cele operacyjne, kierunki oraz działania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok

Rozwiązywanie problemów uzależnień jest jednym z ważnych obszarów działania administracji lokalnej. Polski model rozwiązywania tych problemów zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych zlokalizowana jest na poziomie samorządu terytorialnego.

W Narodowym Programie Zdrowia wskazany jest cel strategiczny, którym jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludzkiego oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Natomiast jednym z celów operacyjnych jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

Zadania te obejmują katalog zadań ustawowych oraz:

- stosowanie instrumentów prawnych (w tym art. 40 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) i społecznych wobec osób nadużywających alkoholu, stosujących przemoc w rodzinie, nieprzestrzegających norm prawnych i zasad współżycia społecznego;
- wspieranie realizacji zadań wynikających ze zmiany ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Cel operacyjny 1

Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz dotkniętych przemocą w rodzinie.

Kierunki:

- wsparcie instytucji zajmujących się leczeniem adresatów określonych w celu operacyjnym 1 oraz realizacją programów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej,
- prowadzenie działań w zakresie pomocy ww. adresatom, dążącym do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie,
- prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej na temat możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej przez osoby uzależnione, współuzależnione oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie

Działania, w ramach ww. kierunków, przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 1

Lp	Rodzaj działań	Realizatorzy	Mierniki
1	Wspieranie programów niestacjonarnej terapii uzależnienia od alkoholu	CPU, DPS	liczba osób objętych terapią
2	Prowadzenie programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc	MOPR	liczba osób objętych programem
3	Prowadzenie terapii osób współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie	CPU, MOPR, PPP	liczba osób objętych terapią
4	Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej (OIK)	MOPR	liczba osób (osobodni) korzystających z usług OIK
5	Prowadzenie działalności informacyjnej na temat możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej przez osoby uzależnione i dotknięte przemocą w rodzinie	CPU, PPP, MOPR, MKRPA, CIS	liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjnych
6	Dofinansowanie szkoleń podnoszących kompetencje osób prowadzących psychoterapię uzależnień	UM, MKRPA CPU	liczba osób, które odbyły szkolenia
7	Udzielanie pomocy merytorycznej przy tworzeniu i prowadzeniu grup samopomocowych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	CPU	liczba działających grup samopomocowych

Źródło: Opracowanie własne Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu.

Cel operacyjny 2

Udzielanie rodzinom z problemem alkoholowym oraz rodzinom dotkniętym przemocą pomocy psychospołecznej i prawnej.

Kierunki:

- prowadzenie grup wsparcia dla rodzin z problemem alkoholowym oraz dotkniętych przemocą,
- wspieranie inicjatyw w zakresie pomocy psychologicznej, prawnej oraz podejmowanie działań wobec rodzin, w których występuje problem uzależnień oraz przemocy.

Działania, w ramach ww. kierunków, przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 2

Lp	Rodzaj działań	Realizatorzy	Mierniki
1	Działania związane z udzielaniem pomocy psychospołecznej i prawnej	CPU, MOPR	liczba osób objętych pomocą
2	Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin, w których występuje problem uzależnienia oraz przemocy w rodzinie	CPU, MOPR	liczba prowadzonych grup wsparcia
3	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego	CPU, MOPR	liczba udzielonych porad
4	Realizacja projektu pn. „Prawo ochronnym parasolem dziecka”	MOPR	liczba przeprowadzonych wizyt w rodzinach
5	Prowadzenie Hostelu dla ofiar przemocy	MOPR	liczba osób (osobodni), korzystających ze schronienia w Hostelu

Źródło: Opracowanie własne Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu.

Cel operacyjny 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Kierunki:

- wspieranie programów skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka: ze środowisk marginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- wspieranie realizacji programów profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom oraz promujących zdrowy styl życia w szkołach i innych placówkach pracujących na rzecz dzieci i młodzieży, z uwzględnieniem programów rekomendowanych,
- wspieranie działalności świetlic socjoterapeutycznych oraz innych podmiotów działających w obszarze profilaktyki uzależnień,
- utrwalanie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży oraz zwiększanie świadomości młodzieży w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu.

Działania, w ramach ww. kierunków, przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 3

Lp	Rodzaj działań	Realizatorzy	Miernik
1	Prowadzenie programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkoli i szkół, obejmujących również nauczycieli i rodziców	CPU, UM, S, PPP	liczba uczestników zajęć profilaktycznych,
2	Prowadzenie zajęć edukacyjno-informacyjnych dla młodzieży dotyczących problemu uzależnień	CPU, S	liczba uczestników biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych liczba zajęć informacyjno-edukacyjnych
3	Wspieranie programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wsparcia dziennego i innych oraz prowadzenie działań związanych z dożywianiem dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych	CPU, UM, POW, POŚW, S, SOW	liczba odbiorców programów
4	Organizowanie i wspieranie szkoleń dla osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	CPU, UM, ZI, MOPR	liczba zorganizowanych szkoleń, liczba przeszkolonych osób
5	Wspieranie kształcenia pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców, opiekunów, liderów młodzieżowych w dziedzinie profilaktyki uzależnień	CPU, UM	liczba przeszkolonych osób
6	Prowadzenie kampanii społeczno – edukacyjnych nt. uzależnień oraz przemocy w rodzinie, skierowanych do mieszkańców miasta	CPU, UM, S, MOPR, BCK	liczba przeprowadzonych kampanii społecznych

7	Opracowanie i rozpowszechnienie materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień	CPU, UM, MOPR, S, PPP	liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjnych

Źródło: Opracowanie własne Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu.

Cel operacyjny 4

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

Kierunki:

- organizowanie spotkań, festynów trzeźwościowych, konferencji i debat na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- organizowanie szkoleń i spotkań edukacyjnych w zakresie podnoszenia świadomości społecznej, dotyczącej problemów uzależnień i ich mechanizmów oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- poszerzanie wiedzy nt. zaburzeń wynikających z używania alkoholu, w tym: Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (Fetal Alcohol Spectrum Disorder).

Działania, w ramach ww. kierunków, przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 4

Lp	Rodzaj działań	Realizatorzy	Mierniki
1	Wspieranie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych oraz organizowanie spotkań, konferencji i debat	UM, CPU	liczba zorganizowanych szkoleń, debat, liczba odbytych superwizji, liczba zorganizowanych spotkań, konferencji
2	Wspieranie szkoleń dla pracowników DPS-ów z zakresu rozpoznawania problemów alkoholowych, motywowania osób spożywających alkohol szkodliwie do ograniczania lub zaprzestania picia	CPU, DPS	liczba zorganizowanych szkoleń
3	Prowadzenie programu profilaktycznego dla uczniów dotyczącego problematyki FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych)	UM, CPU, S	liczba odbiorców programu
4	Prowadzenie szkoleń i zajęć warsztatowych z zakresu metod rozpoznawania wczesnej fazy uzależnienia, wczesnej interwencji dla osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi	CPU	liczba osób uczestniczących w szkoleniach

Źródło: Opracowanie własne Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu.

Cel operacyjny 5

Podejmowanie działań w zakresie skutecznego przestrzegania prawa dotyczącego dostępności do alkoholu, ograniczenia jego reklamy, promocji i spożywania. W przypadku stwierdzenia naruszenia prawa, występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Kierunki:

- podejmowanie czynności zmierzających do przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,

- zwiększenie świadomości sprzedawców alkoholu na temat konsekwencji prawnych i społecznych wynikających ze sprzedaży napojów alkoholowych.

Działania, w ramach ww. kierunków, przedstawia Tabela 5.

Tabela 5. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 5

Lp	Rodzaj działań	Realizatorzy	Mierniki
1	Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych	UM, MKRPA	liczba osób uczestniczących w szkoleniach
2	Kontrola punktów sprzedaży alkoholu	MKRPA, UM, SM	liczba przeprowadzonych kontroli

Źródło: Opracowanie własne Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu.

W przypadku ujawnienia nieprawidłowości w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz naruszenia przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych Prezydent Miasta wskazuje osobę do występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w tych sprawach.

Cel operacyjny 6

Stosowanie instrumentów prawnych i społecznych wobec osób nadużywających alkoholu, stosujących przemoc w rodzinie, nieprzestrzegających norm prawnych i zasad współżycia społecznego.

Kierunki:

- współpraca instytucji działających na rzecz ograniczania przypadków naruszania prawa, zakłócania porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego na terenie Bytomia.

Działania, w ramach ww. kierunków, przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 6

Lp	Rodzaj działań	Realizatorzy	Mierniki
1	Świadczenie usług na rzecz osób przebywających w Izbie Wytrzeźwień	CPU	liczba osób przebywających w izbie wytrzeźwień
2	Doprowadzenie osób do wytrzeźwienia	SM	liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia
3	Podejmowanie działań zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązkowego poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego	MKRPA	liczba wniosków skierowanych do sądu

Źródło: Opracowanie własne Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu.

Cel operacyjny 7

Wspieranie realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Kierunek - zmniejszenie marginalizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych.

Działanie, w ramach ww. kierunku, przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 7

Lp	Rodzaj działań	Realizatorzy	Mierniki
1	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez dofinansowanie projektów mających na celu reintegrację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobociem, uzależnieniem i bezdomnością.	CIS, MOPR	liczba uczestników zajęć, liczba osób, które podjęły pracę w związku z uczestnictwem w zajęciach

Zródło: Opracowanie własne Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu.

Rozdział 4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej „Komisją”:

- 1) opracowuje projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - 2) rozpatruje, ocenia i opiniuje wnioski o dotacje dla podmiotów realizujących zadania zawarte w Programie poprzez Zespół Zadaniowy ds. Oceny Programów i Wniosków o Dotacje na Realizację Zadań objętych Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - 3) zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z zasadami wynikającymi z uchwał Rady Miejskiej w Bytomiu;
 - 4) zgodnie z art. 18 ust. 8 cytowanej wyżej ustawy dokonuje kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, na podstawie upoważnienia Prezydenta Bytomia;
 - 5) podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu poprzez Zespół Zadaniowy ds. Profilaktyki i Lecznictwa Odwykowego;
 - 6) monitoruje działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane na terenie miasta.
2. Zakres działania Komisji określa Regulamin działania ustalony zarządzeniem Prezydenta Bytomia.
3. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach – posiedzeniach Komisji i Zespołów Zadaniowych, o których mowa w ust.1 pkt 2 i 5, oraz za realizację czynności, o których mowa w ust.1 pkt 4, przysługuje wynagrodzenie:
- 1) za udział w posiedzeniu Komisji:
 - a) dla przewodniczącego Komisji w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane,
 - b) dla pozostałych członków Komisji w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane;
 - 2) za udział w posiedzeniu Zespołów Zadaniowych w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane;
 - 3) za udział w kontroli w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane;
 - 4) za udział w czasie wolnym od pracy w innych czynnościach nie wymienionych powyżej związanych z realizacją ustawowych zadań Komisji i zleconych przez przewodniczącego Komisji lub Prezydenta Miasta, w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane.
4. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 i 2, wypłacane jest na podstawie listy obecności potwierdzonej przez przewodniczącego Komisji, a wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, wypłacane jest na podstawie przedłożonego przewodniczącemu Komisji protokołu kontroli. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 4 wypłacane jest na podstawie polecenia wyjazdu wydane przez przewodniczącego Komisji lub Prezydenta Miasta.

Rozdział 5. Monitorowanie i ewaluacja realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok

Za monitorowanie realizacji zadań wynikających z Programu odpowiedzialny jest Koordynator Programu, który przygotowuje roczny raport dla Prezydenta Miasta, z realizacji Programu.

Realizatorzy - partnerzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu wymienieni w Rozdziale 2 Programu, zobowiązani są do przekazania Koordynatorowi Programu informacji o zrealizowanych przez siebie działaniach.

Rozdział 6. Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok

Środki finansowe, pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ujęte w budżecie miasta Bytomia na realizację w 2021 roku zadań Programu wynoszą łącznie 3.100.000,00 zł i są zabezpieczone w dziale 851 – Ochrona zdrowia w rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Rozdział 7. Zakończenie

Realizacja określonych w Programie celów, kierunków i działań ma za zadanie podniesienie jakości i dostępności działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz rehabilitacyjnych, jak również dążenie do zmiany struktury spożycia i wzorców używania napojów alkoholowych.

Wyznaczone kierunki i działania mają na celu ograniczenie skutków nadużywania alkoholu, powodującego nie tylko szkody zdrowotne, ale również społeczne, takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, wzrost przestępczości i wykroczeń, zdarzenia drogowe, przemoc w rodzinie, wykluczenie społeczne, bezrobocie i bezdomność. Działania te wymagają skoordynowanej, interdyscyplinarnej współpracy wszystkich podmiotów realizujących Program.

Spis tabel

Tabela 1. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 1.....	8
Tabela 2. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 2.....	8
Tabela 3. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 3.....	9
Tabela 4. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 4.....	10
Tabela 5. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 5.....	11
Tabela 6. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 6.....	11
Tabela 7. Rodzaj działań, realizatorzy i mierniki dla celu operacyjnego 7.....	12